

การสร้างความเข้มแข็งชุมชนตำบลคูบัว เพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน

กลไกสำคัญของการระดมทุนการพัฒนาลุ่มชาพล คือ อสม. เพราะ อสม. เป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นผู้ที่เข้าใจบริบท เข้าใจปัญหาของพื้นที่

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลคูบัว จัดบริการวิชาการด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการบริการวิชาการแก่สังคมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาศักยภาพ อสม. ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและทัศนคติที่ดีในการทำงานในชุมชนด้วยจิตอาสา เน้นการบูรณาการ และทบทวนความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในบทบาทของ อสม. ยุค รพสต.

คณะกรรมการส่งเสริมความรู้จากงานวิจัยและคณะกรรมการงานวิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับผู้วิจัยได้ทำการส่งเสริมงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการให้บริการวิชาการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี: กรณีศึกษา ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี เพื่อทบทวนจุดแข็งและจุดอ่อนของการทำวิจัย รวมทั้งการค้นหาประเด็นที่ควรศึกษาต่อยอดและการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับตำบลคูบัวต่อไป

ผลการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจและสมรรถนะของการเป็น อสม. พบว่า มีความรู้ ความเข้าใจ และสมรรถนะที่ล่าช้า และจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็น อสม. เพิ่มขึ้น รู้สึกมั่นใจเมื่อให้บริการ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การเขียนแผนงาน/ โครงการ และการปฐมพยาบาล เลี่ยงละทอนของประชาชน พบว่า ยอมรับในความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของ อสม. มากขึ้น

เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประเมิน อสม. ว่ามีความรู้ ความเข้าใจและมีสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเป็นผู้นำในการออกกำลังกาย การเป็นผู้นำด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนเขียนโครงการที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้

2. ความพึงพอใจของประชาชนที่อยู่ในละแวกบ้านเดียวกับ อสม. สะท้อนเสียงตรงกันว่า อสม. มีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานและมีการจัดบริการสุขภาพที่ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก

3. ผลกระทบจากการบริการวิชาการ

3.1 ผลกระทบด้านสุขภาพพบว่าสามารถป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและไม่ติดต่อได้มากขึ้น

3.2 ผลกระทบด้านศักยภาพและ ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน จากการวิเคราะห์เอกสารและจากการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย พบว่า

ผู้นำชุมชนได้ให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น สันนิษฐาน การดำเนินงานด้านสุขภาพ และร่วมมือกับ สปสช. ลมัตต เป็นสมาชิกกองทุนสุขภาพระดับตำบล

3.3 ผลกระทบด้านศักยภาพและความเข้มแข็งของ แกนนำสุขภาพได้แก่ อสม. จากการสัมมนาของ อสม. จำนวน 33 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 45 คน พบว่า อสม. ประเมิน ตนเองว่ามีความมั่นใจในการให้บริการในระดับหนึ่ง แต่ก็ เพิ่มขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา สามารถให้คำแนะนำในการ ดูแลส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคได้มากขึ้น ทำงานเชิงรุก รู้จักการเขียนโครงการ รู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ ปัญหา และได้รับคำชื่นชมจากกลุ่มของประชาชนในละแวก บ้านที่ตนรับผิดชอบ

3.4 ผลกระทบด้านศักยภาพและความเข้มแข็ง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ รพสต. แห่งนี้ มีศักยภาพใน การดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหสุขภาพในพื้นที่ มีการคิดริเริ่มดำเนินโครงการต่างๆ

3.5 มีองค์ความรู้ที่เกิดจากการบริการวิชาการ เช่น การเขียนแผนงาน/ โครงการ การดูแลสุขภาพ การ ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค การปรับเปลี่ยน พฤติกรรม

4. ความยั่งยืน (sustainability) ของโครงการ จาก ผลการติดตามพบว่ามีความยั่งยืน โดยเฉพาะการจัดทำ โครงการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทั้งจากแกนนำสุขภาพ และ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งมีการจัดทำโครงการมาอย่าง ต่อเนื่อง

5. ความสอดคล้อง (relevance) จากผลการ ติดตามและการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า โครงการต่างๆ ที่ จัดทำขึ้น มีการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และมีการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์มา ดำเนินการ

จุดแข็งและจุดอ่อนของการวิจัย

จุดแข็งของการวิจัยเรื่องนี้เป็นคือมีการเก็บข้อมูลแบบ 360 องศา กล่าวคือ เก็บข้อมูลทั้งจาก อสม. ผู้รับบริการที่ อยู่ละแวกบ้านเดียวกับ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้นำ ชุมชน ทำให้เห็นภาพสะท้อนด้านความรู้ ความสามารถของ อสม. ที่ชัดเจน

จุดอ่อนที่ต้องการการพัฒนาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิง ประจักษ์มากขึ้น จึงควรมีการประเมินสมรรถนะ ของ อสม. ทุกคน ด้วยการใช้สถานการณ์จริงในพื้นที่ เพื่อจะได้ให้การ พัฒนาได้เป็นรายบุคคล

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า อสม. แต่ละ ท่าน มีความมั่นใจในการให้บริการตามบทบาทของตนเอง ในระดับหนึ่ง ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องจึงควรได้เสริมศักยภาพ ให้แก่ อสม. เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการให้บริการต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี
จาก คณะกรรมการส่งเสริมความรู้ คณะกรรมการ
งานวิจัยและนวัตกรรม และผู้วิจัย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี